

Dos.nr.3-34/20
2-20041054-02-3-03042020-1

ÎNCHEIERE
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

04 aprilie 2020

mun. Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului, judecătorul Anatolie Minciuna

Judecători

Veronica Negru și Ecaterina Palanciuc

examinând din oficiu chestiunea cu privire la admisibilitatea cererii de chemare în judecată înaintată de către Ilie Dimitriu împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale privind contestarea dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020,

a c o n s t a t a t :

1. La 03 aprilie 2020, Ilie Dimitriu, s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău cu o cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale privind contestarea dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020.
2. În motivarea acțiunii a invocat că, în fapt, la data de 24.03.2020, a fost sancționat prin procesul-verbal cu privire la contravenție MAI 04 269887 din 24.03.2020, întocmit de agentul constatatator din cadrul Sectorului Poliției de Frontieră „Leușeni - 2” a Direcția regională „VEST” a mun. Ungheni, str. Națională 33 cu amendă în mărime de 22 500 lei pentru faptul că, prezentându-se la punctul de control pe direcția ieșire din R. Moldova, încălcând regimul de autoizolare la domiciliu manifestat prin inatenția de a părăsi țara, intrând în R. Moldova pe data de 21.03.2020.
3. Menționează că, activează în calitate de șofer de tir și se ocupă cu transportarea de marfă, iar conform pct. 14 din dispoziția nr. 2 din 20 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin derogare de la punctul 13, conducătorii auto și personalul de deservire a mijloacelor de transport, care efectuează transportarea mărfurilor, echipajele aeronavelor/navelor și brigăzile garniturilor de tren, în cazul în care nu prezintă semne clinice de infecție respiratorie sau stare febrilă, nu sunt obligați să respecte regimul de autoizolare.
4. În acest sens, la data de 30 martie 2020, a consultat un avocat pentru a contesta procesul verbal nr. MAI 04 269887 din 24.03.2020 și decizia agentului constatatator, depunând contestație, însă a fost informat că, potrivit Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 4 din 24.03.2020, care prevede că pe durata stării de urgență cauzele contravenționale în care urgența

se justifică prin scopul instituirii stării de urgență la nivel național și care vizează încălcarea dispozițiilor Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 48 ore de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin. (8) din Codul contravențional. Persoana nu poate fi repusă în termen, cazul omiterii termenului prevăzut la punctul 22.

5. Respectiv, contestația depusă va fi respinsă, deoarece a omis termenul de 48 de ore prevăzut de Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 4 din 24.03.2020, contrar faptului că termenul de 15 zile prevăzut de art. 448 Codul contravențional a fost respectat.
6. Astfel, conform dispozițiilor art.448 alin. (1) – (2) din Codul contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).
7. În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.
8. Consideră că, nu are nici o justificare, în vederea prevenirii diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19), reducerea termenului de contestare de la 15 zile la 48 de ore a procesului-verbal.
9. Pe de altă parte, conform Dispoziției nr. 2 din 20 martie 2020, persoanele care traversează frontiera de stat pe sensul de intrare în Republica Moldova vor completa, în mod obligatoriu, fișa epidemiologică și vor semna declarația pe propria răspundere de a respecta regimul de autoizolare o perioadă de 14 zile în locurile determinate.
10. Respectiv, obligația de autoizolare pe 14 zile face imposibilă contestarea unui proces administrativ în 48 de ore fapt prin care punctele 22-40 din Dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020 sunt norme care îi încălcă dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.
11. În temeiul art. 66 lit. m) al Constituției Republicii Moldova și art. 12 al Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de

urgență, în acord cu care, se declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020, iar pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor specificate.

12. Astfel, atribuțiile și competența Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt expres prevăzute de lege (atât în art. 22 al Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, cât și în art.2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență), competențe ce constau în emiterea de dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor sus enunțate, iar pîrîtul prin dispoziția nr.4 din 24.03.2020 și-a atribuit competențe improprie, substituind organul legislativ al Republicii Moldova prin dispunerea unor norme juridice cu caracter primar în dispozițiile sale, acte prin care se încalcă principiul statului de drept, al democratismului și al separației puterilor în stat, deoarece potrivit art. 60 alin. (1) din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.
13. Conform pct. 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340 din 04 decembrie 2001, Comisia pentru Situații Excepționale are dreptul să adopte, în limitele competenței sale, decizii și să le emită sub formă de dispoziții.
14. În contradictoriu, în cazul dat, pîrîtul a emis dispoziția în afara competențelor legale, depășindu-le pe cele atribuite prin lege, fapt pentru care asemenea dispoziție urmează a fi anulate pe calea controlului judiciar a actelor administrative normative.
15. Astfel conform Dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020, începând cu pct. 20 până la pct. 40 sunt prevăzute norme cu caracter primar, prin care se modifică procedurile legale prevăzute în legile organice materiale și procesuale, competență improprie pîrîtei în contextul dispozițiilor art. 60 și art. 66 ale Constituției Republicii Moldova.
16. Art. 4 alin. (1) din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război nr. 212 din 24.06.2004, stabilește foarte clar că, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, legile și alte acte normative adoptate pînă la instituirea stării respective acționează în măsura în care nu contravin prezentei legi.
17. Conform dispozițiilor art. 5 alin. (1) din Legea 212/2004 prevede că, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrîns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art. 54 din Constituție.
18. Dispozițiile art. 54 din Constituție, interzice orice fel de restrîngere a drepturilor prevăzute la ari. 20-24 din Constituție, în special să referă la art. 20 - Accesul liber la justiție , satisfacție efectivă de către instanțele judecătorești competente și legal

constituite.

19. Conform art. 60 alin.2 din Legea 212/2004, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, procedura în cauzele penale și cele privind contravențiile administrative se îndeplinește în același mod în care se îndeplinea pînă la declararea stării de urgență, de asediu sau de război, ținînd cont de particularitățile stabilite de prezenta lege.
20. Iar art. 64 din Legea 212/2004 prevede doar restrîns termenul de examinare în cazul proceselor contravenționale stabilind termen de 3 zile pentru examinare, dar nu și termenul de depunere a contestației împotriva procesului verbal de sancționare.
21. Pe cale de consecință, necătfînd la faptul că, Comisia pentru Situații Excepționale a prevăzut la punctele sus-indicate dispoziții nule, prin depășirea limitelor competențelor atribuite prin lege, prin care ar pretinde instituirea de noi norme juridice procesuale cu caracter primar, instanța urmează să aplice normele juridice legale materiale și procesuale ce guvernează speța, chiar dacă Comisia a prevăzut în mod abuziv la pct. 11 și 40 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 că prevederile Codului administrativ, ale Codului de procedură civilă, ale Codului contravențional ar fi aplicabile la examinarea cauzelor, în măsura în care nu ar contraveni prevederilor acestei dispoziții, în contextul dispozițiilor art. 4 al Legii privind regimul stării de urgență.
22. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale trebuie să fie conforme prevederilor legale preexistente situației excepționale și existente pe întreaga perioadă a unei asemenea stări de urgență, iar Comisia trebuie să pună în aplicare măsurile necesare prevăzute de lege în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de Coronavirus (COVTD-19), dar nu să-și abroge competențe de legiuitor.
23. În acest context, dispozițiile Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Codului contravențional, etc., nu contravin sub nici o formă Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, motiv pentru care urmează a fi aplicate în redacția în care sunt, inclusiv în contextul dispozițiilor art. art. 60 alin. (2), 64 al Legii 212/2004.
24. Prin urmare, instanța de judecată urmează să aplice normele legale materiale și de procedură la examinarea prezentei spețe, dar nu normele cu caracter primar contrare legii *ab initio*nule, cuprinse la pct. 4-11, 20-40 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020, conform exigențelor art. 7 din Constituție, iar normele juridice cu caracter primar cuprinse la pct. pct. 4- 11, 20-40 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020, fiind adoptate de către o autoritate care nu este organul legislativ al statului constituit în mod constituțional, sunt contrare prevederilor art. art. 60, 66, etc. din Constituție și normelor legale speciale enunțate, iar conform art. 7 din Constituție,

- normele cuprinse la pct. pct. 4-11, 20-40 din dispoziția indicată nu au putere juridică.
25. Conform dispozițiilor art. 12 din Cod administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.
 26. Astfel prevederile pct. pct. 4-11, 20-40 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 formează obiectul controlului legalității a unui act administrativ normativ subordonat legii.
 27. În conformitate cu prevederile art. 17 Cod administrativ prevede că drept vătămât este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.
 28. Astfel prin prevederile cuprinse la pct. 4-11, 20-40 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 îi sunt încălcate dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil în cadrul contestație depuse împotriva procesul-verbal cu privire la contravenție MAI 04 269887 din 24.03.2020, garantate de art. 26 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.
 29. Conform art.20 ale Codului administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.
 30. Art.209 alin. (3) din Codul administrativ, prevede, că pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.
 31. Respectiv, sunt ilegale prevederile cuprinse la punct 4 din dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 potrivit căruia dispozițiile normative și individuale ale Comisiei pentru situații excepționale se contestă direct în instanța de judecată în termen de 24 de ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului.
 32. Conform art. 5 al Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război și art. 54 al Constituției Republicii Moldova pârâțul are obligația de a respecta garanțiile personale, iar exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, urmând ca restrângerea să fie proporțională cu situația ce a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății, și nu prin dispoziția pârâtei, astfel încât în speță pârâta deși nu are competența de a adopta norme primare prin care s-ar restrânge exercițiul unor drepturi sau libertăți.

33. Informarea secretarului General al ONU și secretarului General al Consiliului Europei despre hotărârea privind instituirea stării de urgență, exercitarea de către Republica Moldova a dreptului de derogarea în caz de stare de urgență în temeiul art. 15 din CEDO, trebuie să fie conformă standardelor CtEDO, iar concomitent fiind imperios necesară respectarea regulii triplului test: să fie prevăzută de lege și necesară într-o societate democratică; să urmărească un scop legitim ce nu poate fi atins pe altă cale; și să fie proporțională cu scopul legitim urmărit, condițiile nerealizate prin actele administrative contestate de către pârât.
34. Conform art.225 alin. (3) lit.b) și lit.c) din Codul administrativ, în cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe competența autorității publice de a emite actul: existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ.
35. Astfel, atribuțiile și competența Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt expres prevăzute de lege (atât în art. 22 al Legii privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, cât și în art.2 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență), aceasta însă și-a depășit competența la emiterea dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020, care în punctele 4-11, pct. 20-40 a instituit norme juridice cu caracter primar, a suspenda acțiunea normelor legale adoptate de Parlament, fiind înlocuite acestea pe perioada stării de urgență de dispozițiile Comisiei, etc., ceea ce este contrar Constituției, situație juridică inadmisibilă într-o societate cu adevărat democratică și fără să existe interesul public care să justifice introducerea acestor norme de conduită. Or, Comisia pentru Situații Excepționale nu a avut competența pentru modificarea procedurii de examinare a cazurilor contravenționale contrar prevederilor art. 60 alin. (2) din Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război nr. 212 XV din 24.06.2004.
36. În asemenea circumstanțe solicită anularea pct.pct.4-11, pct.pct.22-40 din Dispoziția nr.4 din 24.03.2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale.
37. Comisia pentru Situații Excepționale, fiind notificată despre existența acțiunii, prin referința din 04.04.20202 a solicitat declararea acțiunii inadmisibile sau respingerea acțiunii, ca neîntemeiată, invocând că, Dispoziția nr.4 din 24.02.2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a fost emisă în conformitate cu art.22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art.2 din Hotărârea Parlamentului nr.55/2020 privind declararea

stării de urgență, pct.pct.6, 7, 8 și 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1340/2001.

38. Conform art.66 lit.m) din Constituția Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova declară starea de urgență, de asediu și de război, iar art.12 din Legea nr.212/2004 indică că, starea de urgență, de asediu sau de război, se declară prin hotărîre a Parlamentului, deci în temeiul art.66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova, art. 12 din Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, avînd în vedere declararea de către Organizația Mondială a Sănătății a pandemiei de Coronavirus (COVID-19) la 11.03.2020 și instituirea de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică la 13.03.2020 a codului roșu la nivel național în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19 Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărîrea nr.55 din 17.03.2020 a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17.03-15.05.2020.
39. Conform art.5 din Legea nr. 212/2004, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrîns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale cetățenilor în conformitate cu art.54 din Constituție.
40. Prin art.2 din Hotărîrea Parlamentului nr.55 din 17.03.2020 dar și prin prevederile Legii nr. 212/2004 Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova este împuternicită cu competența de a întreprinde toate măsurile necesare prin deciziile luate în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19).
41. Astfel, actele emise în situații excepționale, chiar dacă derogă de la procedura generală obișnuită, în esență, au drept scop salvarea unui interes public, în speță sănătatea întregii populații.
42. Conform art.22 din Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război pe durata stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova emite dispoziții privind aplicarea măsurilor de protecție a populației și bunurilor, de localizare și lichidare a consecințelor situațiilor excepționale, de apărare a statului de drept și de menținere sau restabilire a stării de legalitate; controlează activitatea comisiilor pentru situații excepționale ale autorităților administrației publice locale și analizează modul de desfășurare a operațiunilor de salvare și de intervenție, adoptă măsuri pentru asigurarea oportunității a acestor comisii cu forțele și mijloacele necesare; exercită dreptul exclusiv de a interzice desfășurarea adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă; coordonează activitatea mijloacelor de informare în masă privind informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse de Guvern pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acesteia

- situații și protecția populației, precum și privind familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale: dispune, în caz de necesitate, sistarea temporară a livrării gazelor, energiei electrice și apei potabile; limitează sau interzice comercializarea băuturilor alcoolice; stabilește procedura de numire în funcție și de destituire a conducătorilor agenților economici și ai instituțiilor publice, cazurile când este permisă demisia lucrătorilor; stabilește regimul special de folosire a spațiului aerian; exercită alte atribuții necesare.
43. Lit. i) din art.22 din Legea 212/2004 a fost introdusă ca rezultat a modificărilor operate prin Legea nr. 54 din 17.03.2020. Astfel, Parlamentul prin această reglementare a oferit un caracter neexhaustiv atribuțiilor Comisiei pentru Situații Excepționale în vederea gestionării cât mai eficiente a stării de urgență. Având în vedere prezența nu a unei epidemii naționale, ci a unei pandemii internaționale, în dependență de circumstanțele specifice a fiecărei situații în parte, Comisia deține competența de a aplica măsuri excepționale în situații excepționale, care sunt atribuite strict pe perioada situației de urgență. Reieșind din specificul stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale deține pentru această perioadă, în condițiile legii, inclusiv expres sau implicit prerogative de reglementare a anumitor relații sociale pe durata stării de urgență.
44. Concomitent, art. 15 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului acordă guvernelor statelor părți, în împrejurări excepționale, posibilitatea de a deroga, temporar, limitat și controlat, de la obligația de a asigura anumite drepturi și libertăți în temeiul Convenției. Aplicarea acestei prevederi se face cu respectarea următoarelor condiții de procedură și de fond și anume: dreptul de a deroga poate fi invocat numai în timp de război sau în alte situații de pericol public ce amenință viața națiunii; un stat poate lua măsuri care derogă de la obligațiile prevăzute în Convenție numai în măsura strictă în care situația o cere; derogările nu pot fi în contradicție cu alte obligații care decurg din dreptul internațional; anumite drepturi din Convenție nu permit nicio derogare. Astfel, art. 15 § 2 interzice orice derogare în ceea ce privește dreptul la viață, cu excepția situației actelor licite de război, interzicerea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante, interzicerea sclaviei și a aservirii, precum și regula „nici pedeapsă fără lege”; de asemenea, nu poate exista o derogare de la art. 1 din Protocolul nr. 6 (abolirea pedepsei cu moartea în timp de pace) din Convenție, art. 1 din Protocolul nr. 13 (abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanțele) la Convenție și art. 4 (dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori) din Protocolul nr. 7 la Convenție; în sfârșit, la nivel procedural, statul care exercită dreptul de a deroga este obligat să informeze Secretarul General al Consiliului Europei.
45. Art.5 din Legea nr. 212/2004, prevede că, pe durata stării de urgență, de asediu sau de război, în funcție de gravitatea situației ce a determinat instituirea acesteia, poate fi restrâns, dacă este cazul, exercițiul unor drepturi sau libertăți ale

- cetățenilor în conformitate cu art.54 din Constituție.
46. Verbul „*poate*” din textul normativ pre-citat denotă o marjă vastă de apreciere a autorităților competente în alegerea măsurilor de întreprins în toate domeniile vieții sociale, însă acest drept discreționar se exercită proporțional pentru a proteja interesul public. În speță, acesta include în mod prioritar dreptul la viața, sănătate și chiar conservarea ființei națiunii. Mai mult, starea de urgență și gestionarea ei efectivă oferă *sui generis*, în limitele temporale ale acesteia, atribuții limitate în sfera funcții normative a statului.
 47. Starea de urgență se fundamentează pe circumstanțe excepționale care cu titlu de excepție impun măsuri neordinare, dar proporționale cu drepturile fundamentale ale omului, prerogative, specifice conceptului de *manns militari*. În situații excepționale puterea publică în limitele proporționalității și pe durata stării de urgență (regula măsurilor temporare) are dreptul și obligația de a proteja și conserva efectiv dreptul la viața, sănătatea persoanei și viața națiunii. Măsurile, inclusiv cele cu caracter normativ specifice funcției normative a statului, ce pot fi întreprinse pe durata stării de urgență nu poartă un caracter nelimitat, fapt prevăzut și de Legea fundamentală a Republicii Moldova, cum ar fi *inter alia* imposibilitatea Revizuirii Constituției (art. 142 alin. (3)), suprimarea dreptului la viață, ocrotirea sănătății, interzicerea torturii, interzicerea sclaviei, independența justiției, accesul la justiție, dreptul la apărare, egalitatea de tratament. În același mod, marja de apreciere, adică dreptul discreționar al Comisiei pentru Situații Excepționale este supus limitelor legale enunțate.
 48. Astfel, starea de urgență prin natura sa juridică presupune, în scopurile enunțate, o concentrare temporară, în condițiile legii, a puterii de stat în mâinile anumitor entități prevăzute de lege pentru o gestionare efectivă și eficientă a stării respective. Or, în caz contrar Comisia pentru Situații Excepționale ar fi doar o instituție formală și existentă doar în plan ipotetic. Uneori, în situațiile de urgență, asediu sau război, măsurile întreprinse de anumite autorități publice în statele democratice mai poartă denumirea în doctrina dreptului statal ca dictatură constituțională, când se impune salvarea vieții și sănătății persoanei, menținerea păcii juridice și un nivel rezonabil de respectare ale altor drepturi și libertăți fundamentale, inclusiv conservarea ființei națiunii.
 49. Referitor la prevederile contestate din Dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, menționează că, prevederile date stabilesc unele reglementări temporale referitoare la termenele procedurilor administrative/de contencios administrativ și procedura de examinare a cauzelor contravenționale care vizează încălcarea dispozițiilor Comisiei.
 50. De exemplu, pct. 22 din Dispoziția nr. 4 din 24.03.2020 stabilește că, pe durata stării de urgență cauzele contravenționale în care urgența se justifică prin scopul instituirii stării de urgență la nivel național și care vizează încălcarea dispozițiilor

Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 48 ore de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447/1 alin. (8) din Codul contravențional.

51. Urmează a se reține că, în aceste circumstanțe excepționale care vizează viața fiecăruia este imperios necesar eradicarea de urgență a tuturor încălcărilor admise. Prin urmare, cerința se justifică prin scopul instituirii stării de urgență la nivel național. În respectivele circumstanțe, cu o celeritate maximă este necesară asigurarea unei gestionări optime și eficiente a situațiilor circumscrise.
52. Totodată, art. 5 Cod administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.
53. Conform art. 207 alin. (1) alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Totodată menționează că, sintagma din textul legal enunțat, în special denotă caracterul neexhaustiv a temeiurilor de inadmisibilitate ait.207 alin.(2) Cod administrativ, fapt care obligă în redacția alin.(1) art.207 Cod administrativ ca instanța de judecată în procedurile de contencios administrativ să releve orice alt temei de inadmisibilitate reglementat expres sau implicit de legislația în vigoare.
54. Prin urmare, în condițiile în care acțiunea în contencios administrativ nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, instanța de judecată nu va purcede la examinarea și soluționarea fondului acțiunii, deoarece chestiunile de procedură, care guvernează accesul la justiție preced fondul acțiunii în contencios, deci, dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.
55. Totodată, conform art.3 din Hotărîrea Parlamentului nr.55/2020, dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.
56. Conform art. 225 alin. (3) din Codul administrativ, în cazul în care au fost emise acte administrative individuale și normative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, a

- incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor și a altor fenomene similare, instanța de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanțe: a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul; b) competența autorității publice de a emite actul; c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ; d) imposibilitatea efectivă a autorității publice de a emite actul în condiții obișnuite
57. Sintagma ”poate fi sesizată” denotă două aspecte: acțiunea trece testul admisibilității dacă pe lângă condițiile generale de admisibilitate mai întrunește și condițiile speciale de art.225 alin.(3) Cod administrativ, chiar și în privința examinării fondului cauzei de contencios administrativ, limita controlului judecătoresc, inclusiv în speță, urmează a fi exercitat strict în limitele prevederilor art.225 din Codul administrativ.
58. În aceeași ordine de idei, conform art. 207 alin. (2) lit. d) Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209. Astfel, dispozițiile legale enunțate urmează a fi aplicate în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (2) Codul administrativ și prevederile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.
59. Art. 2 alin. (2) Codul administrativ, prevede că, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.
60. Totodată, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, prevede că, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, legile și alte acte normative adoptate pînă la instituirea stării respective acționează în măsura în care nu contravin prezentei legi.
61. Astfel, pentru a da eficiență practică art. 4 alin. (1) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Comisiei pentru Situații Excepționale a stipulat în pct. 4 al Dispoziției nr. 4 că, Dispozițiile normative și individuale ale Comisiei pentru Situații Excepționale se contestă direct în instanța de judecată în termen de 24 de ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului.
62. Totodată, pct. 9 al Dispoziției nr. 4 prevede că, contestația declarată cu omiterea termenului, nu poate fi repusă în termen, iar astfel, toate dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova imediat după finisarea ședinței sunt publicate pe pagina oficială a Guvernului www.gov.md, la compartimentele Comisia pentru Situații Excepționale și Noul Coronavirus Covid-19. Publicarea pe

pagina oficială a Guvernului, are drept scop, inclusiv susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru toți cetățenii, indiferent de locul aflării. Astfel, este în afara oricărui dubiu că, de la momentul publicării Dispoziției contestate, reclamantul a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a contesta actul numit. În acest sens este imperioasă jurisprudența CtEDO în care înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

63. Astfel, consideră că, reclamantul urma să înainteze contestația asupra Dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020, în interiorul termenului de 24 de ore calculat din momentul afișării acesteia pe pagina oficială a Guvernului. Acțiunea a fost depusă la data de 03 aprilie 2020, nefiind respectat termenul legal de contestare, fapt ce servește ca temei legal de respingere a acțiunii ca fiind depusă tardiv, or, reclamantul urmează să fie sancționați de lege pentru pasivitatea sa față de respectarea termenului de prescripție.
64. Examinînd cererea de chemare în judecată, precum și înscrisurile anexate, instanța de judecată consideră că, pretinsa acțiune în control normativ înaintată de către Ilie Dimitriu, urmează a fi declarată inadmisibilă, din următoarele motive.
65. Prin Hotărîrea Parlamentului nr.55 din 17.03.2020, în vigoare la 17.03.2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova.
66. Art.2 – art.4 al Hotărîrii Parlamentului nr.55 din 17.03.2020, prevăd că, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri:
 - 1) instituirea unui regim special de intrare și ieșire din țară;
 - 2) instituirea unui regim special de circulație pe teritoriul țării;
 - 3) introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii;
 - 4) stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile;
 - 5) interzicerea desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă;
 - 6) dispunerea, la necesitate, a raționalizării consumului de alimente și de alte produse de strictă necesitate;
 - 7) coordonarea activității mijloacelor de informare în masă privind:
 - a) informarea populației despre cauzele și proporțiile situației excepționale, despre măsurile întreprinse pentru prevenirea pericolului, lichidarea urmărilor acestei situații și protecția populației;
 - b) familiarizarea populației cu regulile de comportare în timpul situației excepționale;
 - c) introducerea unor reguli speciale de utilizare a mijloacelor de telecomunicații;
 - 8) modificarea procedurii de numire în funcție și de destituire a conducătorilor

agenților economici și ai instituțiilor publice;

9) interzicerea demisiei lucrătorilor, cu excepția cazurilor prevăzute de actele normative, pentru această perioadă;

10) chemarea cetățenilor pentru prestări de servicii în interes public în condițiile legii;

11) efectuarea, în modul stabilit de lege, a rechizițiilor de bunuri în scopul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor care au impus declararea stării de urgență;

12) efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19).

Art.3. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art.4. – Toate dispozițiile emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare din momentul emiterii.

67. Prin dispoziția nr.4 din 24.03.2020 Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prin pct.11 a dispus că, prevederile Codului Administrativ, ale Codului de procedură civilă sunt aplicabile la examinarea cauzelor în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei dispoziții.
68. Astfel, conform art. 191 alin. (2) Cod administrativ, curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.
69. Art.3 Cod Administrativ, prevede că, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.
70. Conform art.5 Cod Administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.
71. Dispozițiile legale enunțate *inter alia* instituie pentru testul de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, inclusiv pentru acțiunea de control normativ.
72. Astfel, în cazul dat reclamantul a depus o acțiune în control normativ în conformitate cu prevederile art. art. 12 și 206 alin. (1) lit. e) Codul administrativ.
73. În esență scopul acțiunii în control normativ constă în anularea unui act administrativ normativ care prin acțiunea sa aduce o atingere ilegală unui drept

subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane. Or, art. 206 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, indică că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

74. Conform art. 12 Cod administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.
75. Art. 20 din Codul Administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.
76. Conform art. 189 alin. (1) Cod Administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.
77. Art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, prevede că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.
78. Totodată art.209 alin.(3) Cod administrativ indică că, pentru acțiunea în realizare, acțiunea în contestare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.
79. Prin dispoziția nr.4 din 24.03.2020 Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prin pct.pct. 4-11 a dispus că:
 4. Dispozițiile normative și individuale ale Comisiei pentru situații excepționale se contestă direct în instanța de judecată în termen de 24 de ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului.
 5. Contestația depusă nu suspendă efectele actului contestat.
 6. Instanța de judecată nu este în drept să suspende acul contestat.
 7. Competența exclusivă pentru examinarea contestațiilor împotriva Dispozițiilor Comisiei pentru situații excepționale aparține Curții de Apel Chișinău.
 8. Cauza se judecă în termen de 72 de ore de la data intrării dosarului în instanță.
 9. Contestația declarată cu omiterea termenului, nu poate fi repusă în termen.
 10. Hotărîrea Curții de Apel Chișinău este irevocabilă din momentul pronunțării.
 11. Prevederile Codului administrativ, ale Codului de procedură civilă sunt aplicabile la examinarea cauzelor, în măsura în care nu contravin prevederilor prezentei dispoziții.

80. Pct.pct. 22-40, din Dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prevăd că:

22. Pe durata stării de urgență cauzele contravenționale în care urgența se justifică prin scopul instituirii stării de urgență la nivel național și care vizează încălcarea dispozițiilor Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova, termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 48 ore de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8) din Codul contravențional.
23. Persoana nu poate fi repusă în termen, cazul omiterii termenului prevăzut la punctul 22.
24. Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atât la examinarea cauzei, cât și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai târziu de 24 ore de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepției despăgubirii materiale.
25. Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune, inclusiv prin intermediul poștei electronice, la autoritatea din care face parte agentul constatator, care a examinat cauza, conform competenței teritoriale. În cel mult 24 ore de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.
26. Contestația depusă nu suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.
27. Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator pot fi contestate cu recurs, în termen de 24 ore din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.
28. Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator pot fi contestate în baza următoarelor temeiuri:
 1. contravenientul a fost sancționat pentru o faptă care nu vizează încălcarea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
 2. s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de partea specială a cărții a doua.
29. În termen de 24 de ore de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul verifică competența și, după caz:
 1. dispune remiterea după competență a dosarului cu privire la contravenție;
 2. fixează data examinării cauzei contravenționale, dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare.
30. Cauza contravențională se judecă în termen de 48 de ore de la data intrării dosarului în instanță.

31. Dacă există temeuri rezonabile, judecătorul, prin încheiere motivată, poate prelungi termenul de judecare a cauzei cu 24 de ore.
32. În cel mult 24 de ore de la data pronunțării hotărârii judecătorești, copia ei se remite părților, care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, inclusiv prin poșta electronică, și, la cerere, celor prezente, faptul expedierii consemnându-se în dosar.
33. Soluționarea cauzei contravenționale în procedură scrisă se desfășoară ținându-se cont de prevederile punctul 22-32 din prezenta Dispoziție.
34. Hotărârile judecătorești contravenționale, emise în condițiile punctului 22 pot fi atacate cu recurs, care poate fi depus și prin poșta electronică, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeuri:
 1. contravenientul a fost sancționat pentru o faptă neprevăzută de Codul Contravențional și de Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
 2. s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de lege sau nu corespund faptei săvârșite sau persoanei contravenientului;
 3. contravenientul a fost supus anterior răspunderii contravenționale pentru această faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale, sau aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o nouă lege ori anulată de un act de amnistie, sau a intervenit decesul contravenientului ori împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;
 4. faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
 5. a intervenit o lege mai favorabilă contravenientului.
35. Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 24 de ore de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data comunicării hotărârii judecătorești, dar nu mai târziu de 48 de ore de la data pronunțării hotărârii judecătorești.
36. Recursul primit, împreună cu dosarul contravențional, se expediază, în cel mult 12 ore de la data expirării termenului de declarare a recursului, instanței de recurs.
37. Recursul declarat cu omiterea termenului, nu poate fi repus în termen.
38. Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale nu suspendă executarea ei.
39. După examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii:
 1. respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul:
 - a) este tardiv;
 - b) este inadmisibil;
 - c) este nefondat;

- 39.2.** admite recursul, casând hotărîrea atacată, parțial sau integral, și adoptă una dintre următoarele soluții:
- a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art.441 din Codul contravențional;
 - b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului.
- 40.** Prevederile Codului contravențional se aplică în măsura în care nu contravin prezentei Dispoziții.

81. Relaționînd circumstanțele cauzei la normele precitate, instanța de judecată conchide că, Ilie Dimitriu a contestat pct. pct. 4-11, 22-40 din Dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cu omiterea termenului legal prevăzut de lege.
82. Astfel, Colegiul atestă că, Ilie Dimitriu, contestă pct. pct. 4-11, 20-40 ale Dispoziția nr. 4 din 24 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cu omiterea termenului de 24 ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului, prevăzut la pct. 4 al dispoziției contestate, depunînd acțiunea abia la 03 aprilie 2020.
83. În contextul celor supramenționate, instanța de judecată reține că, reclamantul urma să depună acțiunea în termen, sub sancțiunea declarării acțiunii inadmisibile.
84. La acest capitol, instanța de judecată reține că, deși art.209 alin.(3) Cod administrativ indică că, pentru acțiunea în realizare, acțiunea în contestare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ, însă acest termen a fost restricționat prin pct.4 al dispoziției nr.4 din 24.03.2020 emisă de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care s-a invocat că dispozițiile normative și individuale ale Comisiei pentru situații excepționale se contestă direct în instanța de judecată în termen de 24 de ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului.
85. Conform art. 2 alin. (2) Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.
86. Totodată, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, prevede că, în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, legile și alte acte normative adoptate pînă la instituirea stării respective acționează în măsura în care nu contravin prezentei legi.
87. Astfel, pentru a da eficiență practică art. 4 alin. (1) din Legea nr. 212/2004 privind

regimul stării de urgență, de asediu și de război, Comisia pentru Situații Excepționale a stipulat în pct. 4 al Dispoziției nr. 4 că, dispozițiile normative și individuale ale Comisiei pentru Situații Excepționale se contestă direct în instanța de judecată în termen de 24 de ore din momentul afișării pe pagina oficială a Guvernului, iar prin pct. 9 al Dispoziției nr. 4 Comisia pentru Situații Excepționale a dispus că, contestația declarată cu omiterea termenului, nu poate fi repusă în termen.

88. În acest context, instanța atestă că, reclamantul a depus acțiunea abia la 03.04.2020, pe când urma să-o depună în interiorul termenului de 24 de ore calculat din momentul afișării acesteia pe pagina oficială a Guvernului. Or, toate dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt publicate pe pagina oficială a Guvernului www.gov.md, la compartimentele Comisia pentru Situații Excepționale și Noul Coronavirus Covid-19. Publicarea pe pagina oficială a Guvernului, are drept scop, inclusiv susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru toți cetățenii, indiferent de locul aflării.
89. La fel, instanța reține că, însuși reclamantul indică în conținutul acțiunii că, a primit procesul-verbal cu privire la contravenție din 24.03.2020, având intenția de a-l contesta, ceea ce denotă că ultimul s-a consultat referitor la procedura de contestare, care este reglementată prin dispoziția contestată, dispunând de timp suficient și rezonabil pentru a contesta dispoziția în termen. Or, respectarea de către părți a termenilor legali constituie o obligație pozitivă a părților și este chemat să asigure buna funcționare a justiției.
90. În acest context, instanța de judecată relevă că în opinia Curții Europene a Drepturilor Omului, expusă în jurisprudența sa constantă, limitele de termen (prescripția) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiției, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice și protejarea persoanelor ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (stale claim) susceptibile de a provoca dificultăți în eliminarea și preîntâmpinarea actelor de injustiție.
91. În susținerea opiniei sale, instanța de judecată invocă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomoryov versus Ucraina, unde instanța europeană a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice pentru simplul fapt că instanțele naționale au permis părții să depună un apel după o perioadă îndelungată de timp și după începerea executării hotărârii judecătorești, deși posibilitatea reînnoirii termenului nu este nelimitată din momentul ce părțile ar trebui să facă pași cu intervale rezonabile pentru a afla de situația procedurilor judiciare de care ei au cunoștință.

92. În viziunea instanței de judecată prin restricționarea termenului de contestare nu s-a admis încălcarea dreptului reclamantului la acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, or, obiectul acțiunii în contencios administrativ vizează măsuri, ce țin de combaterea efectivă a pandemiei COVID-19, iar starea de urgență cu titlu de principiu impune măsuri neordinare, dar proporționale, prerogative, specifice conceptului de *manus militari*. În situații excepționale puterea publică în limitele proporționalității are dreptul și obligația de a proteja și conserva efectiv dreptul viața, sănătatea și ființa națiunii.
93. Măsurile, inclusiv cele cu caracter normativ specifice funcției normative a statului, ce pot fi întreprinse pe durata stării de urgență nu poartă un caracter nelimitat, fapt prevăzut și de Legea fundamentală a Republicii Moldova, cum ar fi *inter alia* imposibilitatea Revizuirii Constituției (art. 142 alin. (3)), suprimarea dreptului la viață, ocrotirea sănătății, interzicerea torturii, interzicerea sclaviei, independența justiției, accesul la justiție, dreptul la apărare, egalitatea de tratament. În același mod, marja de apreciere, adică dreptul discreționar al Comisiei pentru Situații Excepționale este supus limitelor legale enunțate.
94. Astfel, starea de urgență prin natura sa juridică presupune, în scopurile enunțate, o concentrare temporară, în condițiile legii, a puterii de stat în mâinile anumitor entități prevăzute de lege pentru o gestionare efectivă și eficientă a stării respective. Or, în caz contrar Comisia pentru Situații Excepționale ar fi doar o instituție formală și existentă doar în plan ipotetic. Uneori, în situațiile de urgență, asediu sau război, măsurile întreprinse de anumite autorități publice în statele democratice mai poartă denumirea în doctrina dreptului statal ca dictatură constituțională, când se impune salvarea vieții și sănătății persoanei, menținerea păcii juridice și un nivel rezonabil de respectare ale altor drepturi și libertăți fundamentale, inclusiv conservarea ființei națiunii. Mai mult ca atât termene respective vizează doar starea de urgență.
95. Instanța de judecată întru susținerea opiniei sale invocă și jurisprudența CtEDO și anume că, dreptul de acces la justiție poate fi restricționat de către statele membre ale Consiliului European, însă limitările aduse acestui drept trebuind să respecte câteva principii cum ar fi: un raport rezonabil între scopul urmărit și mijloacele alese, scopul urmărit trebuie să fie legitim și să nu afecteze substanța dreptului. Astfel, contenciosul administrativ instituit de Codul Administrativ nu este un contencios obiectiv de legalitate, dar subiectiv, implicând apărare unui drept subiectiv propriu.
96. Având în vedere cele expuse mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea lui Ilie Dimitriu împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale privind contestarea dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020, urmează a fi declarată inadmisibilă din motivul omiterii termenului de contestare.
97. În acest context, în condițiile în care acțiunea în contencios administrativ nu

înrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă instanța de judecată nu va purcede la examinarea și soluționarea fondului acțiunii, deoarece chestiunile de procedură, care guvernează accesul la justiție precedează fondul acțiunii în contencios.

98. Totodată, instanța ține să menționeze că declararea inadmisibilă a acțiunii exclude examinarea fondului cauzei de contencios administrativ atât din perspectiva circumstanțelor de fapt, cât și motivelor de drept.
99. În conformitate cu prevederile art.207 al.(1) și al.(2) lit. d), art.209, art.195 Cod Administrativ, art.art.269-270 CPC, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se declară inadmisibilă acțiunea lui Ilie Dimitriu împotriva Comisiei pentru Situații Excepționale privind contestarea dispoziției nr. 4 din 24 martie 2020.

Se explică lui Ilie Dimitriu că declararea acțiunii inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.d) Cod administrativ, exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la notificarea ei, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele completului, judecătorul

Anatolie Minciuna

Judecător

Veronica Negru

Judecător

Ecaterina Palanciuc